

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้ให้และผู้รับบริการจากการบริการทางการแพทย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะสถานการณ์ปัญหาการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้ให้บริการและผู้รับบริการทางการแพทย์ ลักษณะกลไกการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหา และกระบวนการในการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เป็นการศึกษาเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 67 แหล่ง จัดลำดับข้อมูลโดยแยกประเภทตามเนื้อหา ทำการวิเคราะห์ให้เห็นภาพรวมในแต่ละเนื้อหา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบันประเทศไทยมีแนวโน้มของปัญหาการฟ้องร้องที่เพิ่มขึ้น มีการนำแนวคิดการพิทักษ์สิทธิ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้กับผู้เสียหายจากการรับบริการทางการแพทย์ในเรื่องของการชดเชย โดยเกิดกองทุนช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหาย โดยมีคณะกรรมการระดับจังหวัด เป็นผู้พิจารณา กลไกการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา มี 4 กลไกหลัก ได้แก่ กลไกการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบบริการ กลไกพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานบริการ กลไกบริหารความเสี่ยงระดับพื้นที่ และกลไกการจัดการความรู้และขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์ สำหรับกระบวนการในการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้ให้และผู้รับบริการ จากการบริการทางการแพทย์ มี 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การระบุปัญหา รวบรวมข้อมูล 2) การเสริมสร้างความรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับสู่กลุ่มเป้าหมาย 3) ช่องทางในการเข้าถึงการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ 4) การเรียกร้องชดเชยความเสียหาย และ 5) การออกกฎหมายหรือการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิ

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีหน่วยงานหรือคณะทำงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อบริหารจัดการและประสานงานด้านการพิทักษ์สิทธิให้เกิดขึ้นด้วยความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ที่เป็นกลางในการไกล่เกลี่ย สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีองค์ประกอบที่หลากหลายจากภาคส่วนต่างๆ เช่น ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ตัวแทนสภาวิชาชีพ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และภาคประชาชน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางคุ้มครองความเสียหายทางการแพทย์และสาธารณสุข ควรสร้างกลไกการชดเชยความเสียหายจากบริการสุขภาพขยายความครอบคลุมไปยังประชาชนทุกคนอย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการจัดการและความเป็นไปได้ทางการเงินการคลัง และควรพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างให้บุคลากรทางการแพทย์เกิดความตระหนัก มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติการด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยได้อย่างเป็นภารกิจปกติซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

